

СКОРОТЕЧА.

(*Courier.*)

Число 3.

Неделя 10. Января 1843.

Год. II.

ЗЛОПАЦИ.

Лажнаї мудрость злобногъ діелателя. —

С. М. Сараеваць.

Злобу, зависть и неслогу,
Искореной Сербе многу,
Изъ твогъ чверстогъ Характера,
Те су бытъя твогъ Хиера *):

А единство, любовь, слогу,
Герльи дяжуѣ руке Богу,
Да те свѣга освободи,
Што у пропасть тебе води! —

Слухъ тво има нека чуе,
И веѣь лако не вѣруе
Злопачнымъ духовима,
Обще среѣе враговима;

Нѣма ближнѣгъ честь и слава,
И народна полза права,
Као чичакъ чуна косу,
Кость — ѣ у герлу, перль у носу!

Дѣло кудъ се че клонн,
А не како кои звони,
Добро гледай Сербе брате,
Пакъ ѣеѣь познатъ све оряте, —

Кои тернѣ у здраву ногу
Забадаю текъ да могу,
И све чисте окаляти,
Кадъ су сами неопрати.

Отудъ зависть, пакость, злоба
И мерзости кивна глоба, —

*) Хиера е баснословно страшило, кое изъ уста ватру сына, главу има као Лавъ, груди као яраць, а репъ као аждая.

Отудъ раздоръ и неслога,
Насъ тамани до зла Бога! —

Удилъ еданъ зло почивѣ,
А више ѣй то дочивѣ;
Ерѣ се злоѣ раванъ лѣпи,
Као чичкаче *) мыши слѣпи.

Та су свойства у злопака,
Душа имъ е сва опака,
Они добре — дуже — пеую,
Лѣпе прави рода трую

И подмукло евуда рую,
Еданъ другогъ вѣшто мую,
Да имъ вѣрство **) дуже трае,
Не повата ткогодъ крае. —

Алъ веѣь наста друго време,
Ерѣ и пуке сада треме,
Зборъ о слоги и истини,
Испунява обѣстинивѣ;

Не ѣе отсаль злопакъ моѣи
Шеврѣдати ни у воѣи,
А камо ли у поль дана,
Съ нѣколико главрѣдана!!

Петаръ Петровиць
Сремоподлужанинъ
Свящ. Діаконъ Пештанскій.

*) Лопта отъ чичака, кою дѣца съ вечера у высь на пролетаюѣе слѣпе мышеве бацаю, за коюѣ доле падаюѣомъ, често се погдвикомъ мышъ тако залети, да о нсту своимъ длакавымъ грудима и опонивымъ крилама удари, на преонувъ за ню купно падне.

**) Лукава, или пунна дѣволскогъ омаштениа, обмана.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СВАКОМЪ СВОЕ!

(конаць.)

Друга страна поданичтва и садашњи околности много знаменитя в Мађарска. Ови у деветомъ столѣтїю изъ Азіе у Европу дошавши населе се у Панонию, гди сѣдинѣни съ другимъ народима тамо живеимъ особито Славенима, крозь више векова у слоги живише, съ нѣма благости мира и непогоде бовва братски делећи, докъ се у новіе време не узбуди у нѣма чувство народности и желя свой ѣзыкъ разпространити и на достоинство дипломатичногъ уздигнути. Ово и друге народе, кои су съ Мађарима подь круномъ Унгарскомъ сѣдинѣни, пробуди изъ дубокога невестице сна. И они стану садъ мыслити, шта су? како ва права наравъ имъ иста давъ? Узбуди се и у нѣма любовь къ своему, и почну бранити оно, што имъ славни прадедови съ неумрлымъ чинма заслужише. Ово раздвои срдца браће, подиже мрзость едногъ противъ другогъ. Братъ брату стаде замке правити. И тако на бурномъ духова мору усколебана обште среће лађа плива. О! да в скорымъ ослобођеня рука избави!!! — Овако в станѣ садашњи стварїи, у овимъ градовима!

Народъ овай — мађарскїй — премда в съ другимъ народима сдружень и нѣма окружень, много већъ векова живи, за чудо в сталанъ остао кодъ стары свои обычая и сталне значеће черте предгнаша, коима се одъ други народа разликуе, и изъ кои се одма види, да в Мађарь. Тако одма у очи пада: поносъ народный. Овай никаковы граница не познае, и тако заслеплюе люде, да се исте опачине славе и хвале, ако изъ народнога извора произтичу. Поносити се разборито народомъ своимъ, лепо в заиста и добродѣтелно, докъ в поносъ овай поносъ само, т. е. докъ се у приличнымъ

границама задржава; али како ове преступливати стане, укора в достоянь, арбо omne nimium vertitur in vitium. — Ако игди, у овомъ заиста случаю гола в овы речїи истина, о коїой су већъ стари о сведочени были; тымъ више овде, будући изъ прекомернога народнога поноса, као свога источника, многе друге погрешке извиру, коє су у слѣдствама своимъ одвећъ шкодльиве. Опазити в затымъ кодъ нѣи: презиранѣ други народа — Мађари на име себе, као негда Израилтяни, само за избранный народъ држе — посебице мрзость Славена. Сиромашни Славени, шта су тако грозно скривили, да имъ се опростити не може? Заръ в то плаћа и награда за труде, коє су скупа съ нѣма противъ обштегъ отечества непрїателя претрпили? Може быти признанѣ храбросги, съ коїомъ су Унгарску одъ пропасти избавили, кадъ їй прелютый душманъ изъ кнѣиगे народа избрисати претяше? Тако в! они кои бы Славенима найвише обвезани быти морали, они їй найвећа гонне. — Кои Славене напада, тай себи заслуге чини. Кои се Славенъ своимъ ѣзыкомъ служи, народность брани, — тай се за лудогъ и опакогъ човека проглашув. — Жалостно ово искусство припаде ми у едному явномъ месту, гди како се едногъ великокъ мужа кнѣига, боя се Славена тицаше, напомену, уздигоше сва скоро тамо налазећа се Господа крику, као знакъ свое незадовольности. А да знате, ко су была ова Господа?! —

Юштъ ми една страна поданичтва да ю напоменемъ, остае, а то в: Славенска. Ови се найвише састов изъ Србаля и Словака, брой други Славена в незнатнїи. Србљи, као свуда, тако се и овде за благо рода свогъ стараю, за нѣга раде, нѣму су їнѣжномъ приверженношћу наклонѣни, нити оће да га се и када одрекну. У међусобномъ обходу свагда се сладкимъ матернымъ ѣзыкомъ

службе. Прирођена србскомъ народу храбрость, племенита смелость и простодушность сасвимъ в природна. Найвећа страна Србаля трговиномъ се бави. То на ньову хвалу нека буде доста речено. — Словачкій в народъ марљивъ и неморно ради. — Збогъ неплодовиты и бреговиты места, у којима живи, и која му за ужитакъ довольно жита не даю, и у најдалѣ землѣ путуе, да собственымъ рукама себи што заслужи. Словакъ в нарави кротке, тихе и зато в своју стрелама извержень. Нѣгова мирна наравъ чини, да су непријатељи дрзки, особито у садашнѣ време, кои ругаюћи се нѣговомъ роду и имену, гледе да га на то доведу, да свой родъ одметне, ког имъ међутымъ никадъ не ће за рукомъ изићи, еръ се у нѣму тымъ већа успалюв любовь къ онымъ небеснымъ даровима, кои се у свакомъ ценити мораю.

— Како се овимъ противна налазе у оны, кои се одъ народа одружую, кои се мало по свету пролазише. Индиферентизмуъ, као главна точка ньовога значая тамо ии доводи, да еднакомъ наклоншћу обимаю, како оно, што в домаће, собственно, тако и оно, што в стране, т.е. како едно тако и друго любе, или болѣ рећи ништа не любе; еръ кои све любви, ништа не любе. Кодъ найвеће стране овы апостата опазити в изворъ оветъ космополитизма (!) незнанѣ, ког произиче изъ немарности и ленности у прощастность се мало обазрети, ког бы имъ славно дѣла стары ньовы открила. Већа страна овы мудраца у гадномъ се материализма блату валя, т.е. приправна в за кору леба, и за малепно достоинство одречи се найвећи стварій: и мена — ког племенити прадедови ньови славнымъ своимъ чинма задобыше, о којима Хаусдорфъ каже:

Si par virtuti Slavis fortuna fuisset.

Orbis adoraret Slavica sceptrum tremens!

взыка — когъ съ майчинымъ млеко

научише, и кои у оно доба, докъ имъ се ѣаво у срдце не увуче, докъ в у анђелской чистини душа пливала, често се по усты резливаше; на родности — кою в сынъ одъ отца као драгоценый аманетъ примію, чувао, бранію; а они ю недостойни унуци забацию и оставляю. Пропастъ ваша изъ Васъ!! Премда одпадници ови са жалосћу пуне срдце свакога правомыслећега Славена; ал' намъ съ друге стране утѣху пружаю мужеви, кои су за свеге стварисвоимъ настояванѣмъ неприятельскимъ съ челомъ противустати преправни, и доста хвала Богу таковы имаде. Юшъ ни в стварь праведна пропала, нити ће пропасти, докъ ове главе и стубови за общте добро, за общту срећу бдію. Међу старци и младѣи, едномъ и другомъ полу налази се много людій, кои се славногъ имена не стиде. — А вы сѣйне звезде! светлиге у тамной ноћи роду вашемъ, да у бездни несреће и зала не сврне; подавайте му лучь, да по правомъ путу увекъ иде и напредуе, докъ га едномъ сунце праведности изъ тамны окова не избави, и ведрый данъ му не навести!

(Ил. Н. Н.)

ПУТОВАНѢ

У Цариградъ и Сірію по Карлу Тратнеру списано.

(продуженіе)

Съ десне стране, особито изобразительнымъ положеніемъ, и у всемирной повѣстницы, знаменито мѣсто Никополь лежи; гдѣ се и станъ топова за препрегу пловства, и извоза неприятельскогъ видити може. Воображеніе намъ в у овомъ часу Траянова времена представляло, кои в по одржаной бытки надъ Децебаломъ „Градъ - побѣде“ на овомъ мѣсту сазидо. — Опоменули смо се на данъ 28 Септемвриагодине 1396. у комъ в дану мађарскій краљ Сигісмундъ, по хра-

бромъ бореню противъ дивіегъ яга Баязета првогъ, побѣду изгубіо тако, да вчуномъ на дунаву превезти се и спасти морао, и грдну часть свой храбры войника Маѣарски окрнью. — Кодъ Рустшук паровозъ намъ котве спусти, ков намъ вєсма мило буде, што ѣмо Градъ, и внутреность тврдынѣ промотри моѣи. Стѣне бедема прекрылили су Русси. На єдномъ зыду бедема, кои се поредъ дунава провуко, видисмо, гдѣ се шесть топова на труломъ подножію повлаче. Стражара была в пуста, и градскій заповѣдникъ, као што се видло, найвише в зато топове чувао, што су на труломъ подножію стояли и што се ни су могли покренути. Торжиште или тако названный, Пазаръ“ состои се одъ покровены дрвены сеница, сбогъ сунчане препеке. Мало в лѣпшій изгледъ одъ преѣашньи имао. Овде смо съ лѣпымъ и врло велики зрна грождемъ жеѣ гасили.

У далѣмъ пугованю прво в знаменито мѣсто было Силистріа. Овде смо се два сата задржали; зато смо време Градъ на угледъ узели, особыто зачельный зыдъ, кои в у последнѣмъ рату 1829 године одъ Руса нападанъ. — Єднымъ обкопомъ, безъ околне тврдынѣ, и єдва дванаестъ стопа високоъ бедемъ, редовномъ нападенію 60 дана, а свега 9 мѣсецы свойски се одупро. Турцы су овде показали, шта су подъ добрымъ войводствомъ учинити кадри. Споментъ нападенія и данасъ се на зыдовма видити може; Нить се управителство о томъ старало, да одъ Руса проузроковане развале и пукотине поправи.

Одавде в десна страна све маньомъ знаменитосчу изгледала, и съ тымъ в лѣпшимъ видомъ указивала се, гдѣ в понайвише мѣсто Браила обузело намъ вниманіе. Овде су рѣку широмъ прекрылили Аустрійске, Енглеске, Грчке и Руске лаѣе; да и самы Ханзе градова

заставе виле се по воздуху. Овде се свакій сеѣа, да в близу мора. Градъ Браила, кои в преѣашнѣмъ столѣтія утврѣнъ быо, 1828 године месеца Іуніа одъ Руса в обсадомъ одузетъ и срушенъ. Садъ се опетъ на ново сазидо, и цвѣтуѣмъ градомъ трговине спрая се подиѣи. — Приспѣвни у Молдавію, извеземо се подъ Галацъ. Мы надаюѣи се, да ѣмо овде изъ Цариграда за насъ изсланный Паровозъ застати, у надежди се преваримо, да смо іоштъ 6 дана овде на Паровозъ очекивали, кои се зато задоцнью быо, што в одъ Порте сбогъ извѣстнѣмъ посланства у Сирию одправлѣнъ быо. — Подъ Галацомъ в онда было до 300 лаѣа, различни царства и народа, ков су понайвише ради товара раане скупили се. Многе су се празне вратиле сбогъ тогъ, што в раане на Пазару мало было. Овде самъ се са уздисавъ на отечество мое опомено, и плодородіе землѣ овде му зажелю, и надамъ се да ѣе се [препреге извоза прекинути, и плода богатство землѣ мое до Галаца допрети, гдѣ ѣе се трговина найсрепнѣомъ цѣномъ наградити моѣи.

За време бавленя нашегъ у Галацу више смо се пута на десну страну дунава, тако названу: Татарску землю, превозили и нама в особыто наслажденіе было, по овой дивіой држави проходагисе, и у кафани на земљи седеѣи турске кафе сркати. Аустрійскій насъ в конзуль съ различни листовы и новинама понудіо, ков су намъ изъ многогъ отечества нашегъ гласове доносили. — На велику намъ в забаву служіо у Галацу єданъ сопутникъ, кои в донде веѣу часть Европе обишо, и садъ се съ востокомъ упознати хотѣо. Онъ в у полдневной Европи роѣнъ и прво в путованѣ у Лафонъ учиніо. Безъ свакогъ вѣжества, преправности, и безъ сваке у нужднымъ зыцима вѣштине, да и безъ самогъ земльописа и путешественны

описанія тако в изгледо, као да бы земльоописаніе налицу землѣ учіо. Насѣ в често умоляво, да му кажемо имена, и знаменитости мѣста, у коя приспѣмо, и землѣ, крозь кою путуемо; на коє в свакій часѣ у собу трчо и у дневникѣ бележіо. Надамо се да дневникѣ неће на свѣтѣ издати; ербо бы съ тымъ описаніемъ у повѣстници незамрсимый хаосѣ учиніо, и коє бы више за истинно описаніе путаваня служило. Очѣ са положеніемъ Сербіе, Молдавіе, Валахіе и Бугарске, никако на чисто изићи не могао, и колико се годѣ пута, на паровозу показо, свагда в име єдне државе съ другомъ промено.

У то време, лѣногѣ и якогѣ створа, а притомѣ и за морско путованѣ сгоданѣ „Фердинандѣ“ паровозѣ приспе, и кренемо се на дальный путь. За кратко време стиглисмо къ Рени у Безарабію. Поредѣ дунава смо страже Руске видили. Одѣ дужегѣ времена садѣ самѣ Козаке видіо, кои су одѣ єдне до друге страже извѣстія носили. Већѣ овде стражари у болѣмъ станю находе се, и мы смо овде особито зданіе дрводѣланя видили, гдѣ се различна дрвена орудія справляю, и одавде далѣ шало.

Као што в познато да одѣ тры наустія дунава. само в Сулинско за извозѣ сгодно, зато смо дакле тымѣ правцемѣ пловили. По дугомѣ кривуданю, съ различнымѣ лаѣама смо се срѣтали, и по дводневномѣ путованю къ наустію при сиѣмо, гдѣ в съ десне стране єдна руска ратна шайка стражучувала, и праворуко отдѣленіе издавала. Више одѣ сопутника нашій море нису никадѣ видили, и садѣ су нѣкимѣ страхомѣ тронути, съ површя паровоза непрегледими мора разливѣ сматрали. Овде в тиха рѣка, тамо страовито море. Изѣ дунава струєћи таласи у маньой и веѣой величини раздваяю се о морскимѣ стѣнама. Лаѣе су стотинама при наустію запете стояле.

Овде лаѣе теретѣ у манѣ скеле претоварити мораю; будући да в при наустію дубльнѣа воде текѣ 10-12 стопа много пута и маня. Пазнато в и то, да се по учинѣномѣ уговору дунавскогѣ пловства, изѣ меѣу Аустріе и Русіе, ове последнѣ тиче дно наустія чистити, и светлѣнѣ торонѣ оправляти, за коє, као накнаду одѣ сваке лаѣе плаћу узимати може: но као што се нама види у овомѣ чисеню мало се напредовало, будући Русія цветанѣ Галаца и Браилове на штету Одессе съ радосћу гледати неможе; а и скела Мытари (арендаши) за чишченѣ наустія слабо уздишу, ничимѣ манѣ као што матрози потврђую, скелеція пуне вреѣе песка на дно наустія баца, да бы тако приходѣ свой годишњи обезбѣдити могао. Я би овде чистително орудіе „Видре“ желіо, коє бы наустіе за кратко време очистило. — Калаузѣ рускій при наустію в у чуну стояо, и вико да в вода текѣ 11^{1/2} стопа дубока; и вѣштѣ капетанѣ нашѣ Флоріо, поносно гледаюћи на боязливѣ вѣтрила, при наустію стоећи лаѣа, дрзновено упусти се преко мумлаюћи таласа у равно море. Лево и десно, при наустію многе смо кршенѣ трпеѣе лаѣе видили, коє су текѣ пре нѣколико дана, изѣ мора у дунавѣ упуштаюћи се несреѣно прошле, и ту на брегу дунава ради поправляня избачене. Море в у исто време люлялосе, дубокій таласѣ намѣ в паровозѣ страовито дрмао, но мы смо до садѣ свакомѣ нападеню таласа одговараюћи, мирно прошли. При светѣ томѣ кадѣ смо већѣ при концу наустія были, и већѣ да избѣгнемо опасность, стражнѣи трупѣ паровоза страшнымѣ ударомѣ све насѣ в тако побуню; да смо већѣ на дну очаянія были, видећи гдѣ в истый ударѣ второмѣ капетану корманѣ изѣ руку избыо. Видећи нѣга, да и самогѣ Кондуктора, као смртѣ бледе, сви смо одѣ стра онемили, и часѣ несреѣе чекали

Паровозъ намъ в днуаустія дотакъ се, и срећа што се ово пофторило ниє, удубыо бы се у песакъ, и парна бы сила съ противношчу борила се, докъ небы паровозъ разбыла и измрвила.

(продужи'ће се)

Ко оће веће, губи и оно изъ вреће.

(Изъ Немчкогъ)

одъ Дим. Поповића.

Еданъ странъ редко обученъ човекъ књижурину подъ пазувомъ носећи, а у руци бео штапићъ држећи, дође управо кадъ се сумрачакъ почео ватати къ некомъ простаку Якову, и рекне му: Я имамъ одну тайну да ти поверимъ. На едномъ месту твоє ораће землѣ лежи закопано скровиште одъ злата и сребра. Ако ћешъ ми дати десетину одъ нѣга, то ћу ти га показати. Лакомый Яковъ радостно саизволи на то.

Ноћу у дванайстъ сати пођу обоица носећи два ашова, и една колица, ископаю безъ да су речи проговорили велику рупу, и нађу тежакъ сандукъ, когъ на колици срећно кући донесу. Можемо себи представити радость простака Якова, кои в себи ласкао, да ће наведенпуть найимућнии у целомъ селу постати.

Одма за тимъ стане онай странъ и редко обученъ човекъ сандукъ са свы страна прегледати, и часъ овде, часъ онде своимъ штапићемъ додиркивати; притомъ отвори свою књижурину, и стане читати изъ нѣ свакояке неразумне речи. Найпосле проговори овай: Ако оћемо да у овомъ ископаномъ сандуку не буде углѣвля, то морамо пре него што га отворимо сасвимъ нека тайна и особита средства употребити. Такова средства наоде се само у некогъ старогъ Апатекара, кои в одавде два сата удалѣнъ, и онъ ий не да безъ шестдесетъ форинти.

Нашъ лакомый Яковъ, кои в пре два дана шестдесетъ форинти за коня при-

мио, у найвећој радости изброи му речену сумму новаца. Лукавый вештакъ съ новци оде, и више — не дође на трагъ. Превареный Яковъ видећи, да вештакъ никако не долази, отвори сандукъ, и на нѣгово велико чудо не нађе у нѣму ни злата, ни сребра, ни углѣвля, него неке сигне камичке, на којима в цедулица стаяла са овима речма: „Другий путь не дай брате сигурно за не-сигурно“ еръ видишь, да в истинита она пословица, коя каже „ко оће веће, губи и оно изъ вреће.“

Ябука и вода, као средство противу студени.

Говорисе, да у Руссиі кадъ ко узимно доба при строгой студени напуть ићи мора, ябуку едну изеде, и чашу воде ладне попиє; а притомъ отъ топла и крѣпка пића воздержавасе. Ябука - веле - да има нарвно свойство топлоту у желудцу развити, и да никаква течность топлине толико недає, као ладна вода. Ербо нарвно она разпространисе по желудцу одма, и разиће по свему тѣлу. И ово в причина, што управо ябука и вода отъ студени насъ чуваю.

Средство противъ ожеге.

Шестолѣтно дете падне съ рукама на жеравицу, коя в у каміну разгореласе была. Стара мати брзо тргне дете и повесе га у куйну, да му ожежене руке у воду умочи; а кадъ предъ врати сосудъ са скоро растоплѣнымъ медомъ опази, у страу замочи руке врискаюћегъ детета у медъ, и детету одма лагше буде; тай данъ и слѣдујућу ноћ остану руке детинѣ непрестанно у меду замочене, и другий данъ дете боола осећало не. Кожа му в остала сасвимъ здрава, нить в меурова какви примѣтити было.

Авраамъ Максимовичъ

ПРЕГЛЕДЪ ЛИТЕРАТУРЕ.

а., сръбске

Ово е дана Лексиконъ (немачко-сръбска часть) изъ печати изишао, за кое е време Берлиѣ свою граматикку двапутъ штапао. Берлиѣ е духъ сръбскогъ языка здраво проникло, и сваке е похвале достоинъ за своя филологична испитиваня; међутимъ морамъ признати, да нѣгова Граматика ни е толико за простогъ, колико ученогъ, кои се разумева сръбскомъ языку методъ и больи систематическй редъ дати. Притомъ е наклонѣнъ Сръбљина, а на приближаванѣ къ Чесима виче, према се оно у многостручномъ отношевию одобрити може. Тако су исто изъ печати изишли: Погледъ у Босну, или кратакъ путъ у ону Крагину, учинѣнъ 1839-1840 по едномъ Домородцу, и Малай Катекнизамъ за велике люде одъ Драг. Раковца. Оба дѣла вѣсна су занимателна. Гајова историја о Илирѣ и ново штатистично — географично дѣло јоштъ ни е на светъ изишло. — Одъ „кола“ е изишла друга часть, коју јоштъ у руке ни смо добили.

б., руске.

У Москви, у средоточию руске народности, изишло е неколико частѣ одъ периодичногъ списаня Москвитанинъ, у конма се руска литература и политична историја содржава. Знатанъ е за отечествену историју и „рускй вѣстникъ“ у 4. свезке. Осимъ тога излазе и преводи Гете-а, и Шекспiera. Гатке и преповедке народа славенскогъ колена одъ Боричевскогъ. У Петрограду излази економично народно списане: „селеке забаве“ (Zorf-Unterhaltungen). Пето издание руске историје одъ Карамзина вредило е, као што се говори, на едно 100,000 рубльи. Холиковъ е издао биографију Петра великогъ у 13. свезкй. Не одавно изајоше и неколико частѣ историчне библиотеке; Лојника одъ Новицкогъ у Киеву вѣсна се похваљуе.

(С. и. В.)

Г Л А С О Н О Ш А.

Г. Гаврилъ Бгдиѣ Н. Сентиванскй учитель правымъ родолюбивмъ побуђенъ обеѣао е за време свогъ учительства сваке године 1/4 часть свое новчане учительске плате Славной Депутацији школской на умножене фонда давати. Одъ стране верховногъ школскогъ Надзирательства свесрдо се реченомъ учителю благодари, скупа и свима оны-

ма, кои су редкимъ жертвама досадъ на умножене фонда наши народны школа првтекли.

Д О П И С Ъ.

Явна Благодарность.

Да су рѣдки данасъ међъ земнороднымъ у обзору ближнѣгъ спрамъ ближнѣга, неју рећи добротвори и заступителни, но и сами доброжелатели, и шта више, и међъ самымъ сродницима, прави прѣатели — то ми держимъ нитко порицати неће: зато, најсветия дужность, мене долуподписану удовицу, као обтерећену матеръ съ децомъ, коя ми јоштъ совершеный возрастъ постигнула ни су, опоминѣ, да я великоме данасъ момъ Благодарителю, Высокоблагородномъ Господину Евгению отъ Гьурковнѣхъ, ц. кр. Верховномъ наши народны школа Надзирателю, и проч. поне сенку најсвесерднѣ мое благодарности, съ овымъ явно отдамъ; што е онъ мени, по врожденномъ своемъ милосердию, отъ деветъ сотина фор. у Облигацији, съ многолѣтнимъ интересомъ, безъ едне крайцаре у поклонъ вратио. — И знаюћи я, да ће Онъ, по благопрѣзвственной нѣжности својой, явну ову благодарность мою вознегодовати; то за извинение мое кодъ предпонутогъ, высокопочитаемого мого Добротвора, некъ послужи в то; што я желимъ, да бы се и више милосердны Добротвора, на благодарѣнско нѣгово спрама мене дѣло угледали, и слѣдоући овомъ христѣанскогъ ближнѣлюбия примѣру: Бѣдне у сиромашству съ дѣцомъ оставлѣне удовице свуда спомогами. — Богъ му дао здравлѣ, многолѣтанъ животъ, и откуда се и не нада, сваку радость и срећу!

У Будиму 12 Декемвриа
1842.Евѣросина Димнѣхъ
рождена Стефановнѣхъ.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Госпођа Тикветъ бѣше кћи богатогъ книгопродавца Паризскогъ, кои е свакомъ своемъ детету 500,000 ливрй оставио. Нѣгове кћери лепота дале ко е прогласена была. Наравно дакле, да е по смрти нѣговой ова лепотица велико ято свои почитателя и обожателя задобила. Између овы бѣо е и Советникъ Тикветъ. Онъ е најпре матерн ове богате девойке, пакъ затимъ и саму лепотицу вешто задобити знао, даваюћи сирѣчь девойци

различне, скупоцене дарове. Но Тикветъ е одвѣтъ сирому човекъ бы, пакъ покрай свое крайне сиротинѣ и неваляло срце имао, у комъ су се планови свакояки невалялы предирѣтїя раѣали и неговали! Но тко ће дознати, шта ова подмукла душа у себи сакрива? Онъ се после свогъ краткогъ познанства съ вѣомъ венча, и она му миразъ одъ 500,000 ливрїи донесе. Тикветъ науми одма са добїенымъ новцїма велику кућу направити; но кадъ се затымъ нѣгова сиротиня обелодани, брзо се нѣгова супруга съ ничъ растави. Бранитель нѣнъ быо е тако названный Монтегортъ, и она текъ после млоге брїге и неволѣ добые цело свое иманѣ натрагъ. Обое су пуне три годїне у єдномъ истїна дому живили, но лично сасвимъ раздѣлени су были. У ово доба одпусти Г. Тикветъ свогъ капицїо (Портирера) и намери одсадь самъ капию отворати и затворати. Єдногъ вечера, кадъ е Г. Тикветъ мало дуже изостао, чуе се на полю гди неко за помоћ виче, а мало затымъ и пушка пуче. При двору налазећи се люди явише госпођи, да е нѣнъ супругъ одъ зликоваца нападнуть и ранѣнъ. Почемъ се онъ мало опорави, отїде у судъ и яви, да му е супруга найвѣшїй неприятель и да му о главїи нѣговой ради. Садь су млоги прїятельи госпођи саветовали, да бега што скорїе кудъ зна, ако е своме добру рада. Но она чїсту савестъ имаюћи, и свою невиность познаваюћи, никако се на то ни е склонїти дала; зато после неколико дана невиня госпођа буде окована и у тавницу бачена. Безсавестанъ некїй човекъ изясни се предъ судомъ, да му е госпођа Тикветъ велику сумму неваца обећавала, само да їої мужа нѣногъ съ овогъ света уклони; но будући да се онъ на то склонїти ни е хотео, то е бывшїй капицїя ово беззаконно дѣло у дѣїство привести намеравао. Овай буде доведенъ, и почемъ то исто исповеди, несрећна госпођа Тикветъ поредъ све невинности свое буде на смртъ осуђена. Принцєви, Господаи млоге отмѣне даме знаюћи лукавство Тикветово, краля су молили да милость невинной госпођи Тикветъ поклови. Но све е бадава было! Она е радо смртъ очекивала, знаюћи, да ће се конаць нѣномъ бедномъ животу єданпутъ учинити. Найпре вишта предъ судомъ о злодѣйству признати ни е могла, ербо е сасвимъ невиня была. Но после претрлѣны

мука и не хотећи признати е морала. Давъ погублѣны нѣногъ опредѣли се; млогїи се народъ скупи, да смртъ ове любведостойне даме са сожаленїемъ види. Она мирномъ савесћуступи на место губнїлшты; но целатъ жертву невинности предъ собомъ глєдећи, тако му се срца коснуло, да е шестъ пута мачемъ ударати морао, докъ їої главу ни е одсекао! — Садь е текъ безчовечногъ Тикветя неваляло срце утѣшено было. Онъ задобїе заоставше иманѣ супруге свое, и подїгне їої величественый споменикъ. — Ово се у осамнайстомъ столѣтїю догодило!

С М Е С И Ц Е.

(Моћ лепоте) Млада нека и любведостойна Госпођа желїла е свакояко єдногъ необузданогъ тїгра препїтїити. Она е дакле почесто ову дївљу животиню сматрала, намераваюћи умїлїтїи свонмъ погледомъ беснофу у нѣму утишати; и занста тако е ова животиня умїлїтїи погледомъ любведостойне даме плѣнена была, да е за кратко време у нѣой дївлѣ иравнї сасвимъ нестало. Кадъ бы годъ беснїй тїгеръ у обично време госпођу смотрїо, одма бы се ємерно на землю простро, а очї на ню бацивши, почео бы се свакояко умїлївати, и свакоякимъ знацима желю свою показивати, да бы се она дуже кодъ нѣга бавила. Догодїл се да ю за два дана не види, то е онда найвѣшма беснїо. — Колика сила, колика моћ лепоте, съ коїомъ се достойно женско лице носити може!

ХОДЪ НОВАЦА НА БЕЧКОЈ БЕРЗИ.

14. Јануар. 1843	Сребро.
Метал.	са 5% на 100 ³ / ₄
”	” 4% ” 101
”	” 3% ” 77
Заямъ одъ т. 1839	286 ¹ / ₄
” ” ” ”	725
Бавкакцїе комадъ	1614
Єстерхазинъ Лосъ	50
Царски дукати	102 ³ / ₄

Ценаране 20. Јан. на Пешт. пїаци Пешт. меровъ, грош. б. вр.

	найб. гр.	сред. гр.	лош. гр.
Чисто жито	145	130	—
Наполица	—	105	—
Ражъ	96	94	90
Єчамъ	82	80	72
Зобъ	65	62	60
Кукурузъ	94	90	86

Издаватель Димитрїй Јовановїчъ. (Bastei Gasse Nr. 349)